

Управління науковими проєктами (обов'язкова компонента)

Ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма: «Екологічні аспекти природокористування»

Спеціальність: 101 «Екологія»

Курс навчання: 2, семестр 4

Кількість кредитів: 6, 180 годин

Мова викладання: українська

Дні, час, місце: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, за розкладом

Консультації: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, к. 603,
щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	доктор географічних наук, професор <i>Гучковенко Юрій Степанович</i>
Кафедра:	Океанології та морського природокористування
Контактна інформація:	tuch2001@ukr.net

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через вказаний e-mail та очні зустрічі на консультаціях.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою дисципліни є формування у аспірантів знань і вмінь щодо управління науковими проєктами: розробки і обґрунтування проектних пропозицій, технічного завдання, планування, реалізації досліджень, створення звітної документації з наукових проєктів.

Завданнями дисципліни є: ознайомлення аспірантів з можливостями отримання актуальних наукових публікацій з інтернет-джерел, встановлення наукових контактів з провідними науковцями світу;

- ознайомлення аспірантів з особливостями процесу наукового пізнання, технологією та етапами наукового дослідження, вимогами до оприлюднення, оформлення та апробації результатів наукового дослідження;
- оволодіння методикою написання та управління науковими проєктами, навичками залучення джерел фінансування наукових проєктів, підготовки проектних пропозицій, формування міждисциплінарних проектних команд, здійснення ефективного проектного менеджменту;
- формування умінь і навичок проведення самостійного наукового дослідження, відпрацювання умінь і навичок щодо складання запиту на фінансування, технічного завдання, програми дослідження, підбору інформаційних джерел, оформлення матеріалів дослідження, публікації та апробації основних положень самостійної науково-дослідної роботи;
- формування у аспірантів системи проєктувальних умінь і навичок, розвиток їх адаптаційних здібностей застосування методології управління проєктами при плануванні наукової діяльності на етапах розробки, реалізації та впровадження результатів наукових проєктів.

Пререквізити: «Філософсько-етичні аспекти наукової діяльності», «Професійна англійська мова» для освоєння вказаної дисципліни.

Постреквізити: Наукова і науково-педагогічна практика

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен :

знати: основи організації та провадження наукової, науково-технічної діяльності, основні нормативні документи; основні наукометричні бази даних та правила пошуку інформації в них; міжнародні системи ідентифікації авторів-науковців; вимоги та технологію написання та опублікування статей за результатами дослідження в провідних вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях; технології формулювання дослідницького питання, підготовки проектної заявки на грант, планування, реалізації, оцінки результативності та впровадження результатів наукового проекту; стандарти правил виконання науково-дослідних робіт, оформлення звітів у сфері науки і техніки, правил складання бібліографічних посилань; авторські права та процедуру реєстрації права та об'єкти інтелектуальної власності

вміти: формулювати дослідницьке питання та гіпотези; представляти наукові результати в усній та письмовій формах; планувати дослідження, розподіляти завдання, здійснювати ефективний та раціональний менеджмент досліджень; працювати результативно в складі колективів (груп), співпрацювати з іншими дослідниками, щоб координувати дії та результати, визначити, отримати та опрацювати дані для вирішення особистого завдання в межах дослідження та нести відповідальність за вчасне, якісне та ефективне виконання розділів та етапів роботи; концептуалізувати, розробляти та впроваджувати дослідницький проект для генерації нових знань, практичного використання в інтересах суспільства; здійснювати пошук інформації в наукометричних базах даних, сучасних системах ідентифікації авторів-науковців та інших інтернет-джерелах; підготувати і обґрунтувати пропозиції на фінансування наукових досліджень, розробити технічне завдання, управляти науковим проектом, скласти звітну документацію, реєструвати права інтелектуальної власності.

володіти: навичками здійснювати пошук інформації в наукометричних базах даних, сучасних системах ідентифікації авторів-науковців та інших інтернет-джерелах; підготовки і обґрунтування пропозиції на фінансування наукових досліджень, розробляти технічне завдання, управляти науковим проектом, скласти звітну документацію, реєструвати права інтелектуальної власності.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс буде викладений у формі лекцій (26 год.) та практичних занять (20 год.), організації самостійної роботи здобувачів (134 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Зміст	Форми робіт
Змістовий модуль ЗМ-Л1. Інформаційне забезпечення, правила виконання науково-дослідних робіт		
Тема 1. Правові основи організації та провадження наукової, науково-технічної діяльності	Основні поняття та положення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту». Основні положення, які діють в університеті: Положення про академічну доброчесність, Положення про академічну мобільність, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату, Порядок підготовки докторів філософії та докторів наук, Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради, Положення про наукове стажування.	Обговорення матеріалу, виконання і захист практичних робіт, модульна контрольна робота за змістовним модулем Л1.
Тема 2. Наукометричні бази даних та правила пошуку інформації в них. Міжнародні системи ідентифікації вчених.	Структура, можливості і принципи використання ресурсів: репозитарію Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського – наукова періодика України; наукометричної системи "Google Академія", Scholar_Google; наукометричної бази Index Copernicus (IC); Scopus, Scimago Journal & Country Rank (SJR); Web of Science, Publons, Clarivate Analytics, Master Journal List; ISSN portal; соціальної мережі ResearchGate. Авторський ідентифікатор ORCID (Open Researcher and Contributor ID). Пошук статей в базах даних.	Обговорення матеріалу, виконання і захист практичних робіт, модульна контрольна роботи за змістовним модулем Л1.
Тема 3. Підготовка наукової статті; правила, вимоги, рекомендації. Пошук наукового журналу.	Різновиди наукових публікацій. Структура репозитарію університету. Наукові фахові видання. Вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача. Вимоги до структури статті, обов'язкові елементи статті. Рекомендована структура та вимоги до статті для міжнародного журналу. Рекомендації щодо написання статей. Загальні рекомендації щодо переписки з редактором журналу та рецензентами. Рекомендації щодо пошуку журналу для публікації результатів дослідження.	Обговорення матеріалу, виконання і захист практичних робіт, модульна контрольна роботи за змістовним модулем Л1.
Тема 4. Правила виконання науково-дослідних робіт.	Основні вимоги і положення ДСТУ 3973-2000 «Правила виконання науково-дослідних робіт. Загальні положення». Загальні правила виконання НДР. Принципи розроблення Технічного завдання на виконання НДР. Уявлення про проведення попередньої наукової і науково-технічної експертизи НДР. Складові частини НДР, етапи НДР.	Обговорення матеріалу, виконання і захист практичних робіт, модульна контрольна роботи за змістовним

		модулем Л1.
Тема 5. Формулювання дослідницького питання, змістовне обґрунтування проектної заявки. Технологічні етапи наукового дослідження та їх планування.	Елементи системи наукових знань, визначення наукової проблеми, теми та обґрунтування її актуальності, формулювання об'єкту і предмету, мети і задачі дослідження, гіпотези, методів вирішення проблеми, наукової новизни. Основні етапи науково-дослідної роботи та принципи їх планування.	Обговорення матеріалу, виконання завдань практичної роботи №6, модульні контрольні роботи за змістовним модулем Л1 і практичним П1.
Змістовий модуль ЗМ-Л2. Заявка на фінансування, планування та реалізація, звітність з наукового дослідженням		
Тема 6. Фінансове обґрунтування та планування проекту	Розподіл витрат на виконання НДР за статтями: прямі та непрямі витрати. Визначення статей кошторисної вартості робіт. Особливості складання бюджету грантової заявки на участь у програмах наукового співробітництва ЄС.	Обговорення матеріалу, виконання завдань практичної роботи №6, підготовка до модульної контрольної роботи за змістовним модулем Л2
Тема 7. Вимоги до структурних елементів і правил оформлювання звітів у сфері науки й техніки. Правила реєстрації НДР та реалізації її результатів.	Основні вимоги і положення ДСТУ 3008-2015 «Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання». Розуміти як здійснюється приймання результатів НДР вченою (науково-технічною) радою. Знати процедуру реєстрації та обліку результатів НДР.	Обговорення матеріалу, виконання завдань практичної роботи №6, підготовка до модульної контрольної роботи за змістовним модулем Л2.
Тема 8. Авторське право. Захист права на об'єкти інтелектуальної власності	Основні документи нормативно-правової бази. Інтелектуальна власність та її різновиди. Основні положення авторського права. Інтелектуальна власність на винахід, корисну модель (патентне право). Вимоги Положення про об'єкти права інтелектуальної власності створені працівниками університету. Оформлення заявки.	Обговорення матеріалу, виконання завдань практичної роботи №6, підготовка до модульної контрольної роботи за змістовним

		модулем Л2
Тема 9. Пошук міжнародних джерел фінансування проектів. Правові, фінансові аспекти участі у проектах міжнародних наукових програм. Підготовка заявки для отримання індивідуального гранту.	Індивідуальні наукові гранти, їх види, шляхи отримання. Огляд відомих фондів для фінансування індивідуальних наукових грантів. Рекомендації щодо вибору умов грантів. Особливості написання заявки на грант: рекомендації щодо написання. Алгоритм отримання гранту, зміст мотиваційного есе.	Обговорення матеріалу, підготовка до модульної контрольної роботи за змістовним модулем Л2
Тема 10. Проектні заявки для участі у конкурсах європейських наукових програм.	Можливості Програми ЄС Горизонт Європа. Варіанти участі організації у підготовці проектної заявки. Пошук проектної ідеї. Формування концепції проекту. Робочі пакети проекту. Основні етапи підготовки проектної заявки на обраний конкурс, пошук партнерів. Інформаційні ресурси порталу CORDIS, структура профілю організації, фінансові та управлінські аспекти участі в програмі.	Обговорення матеріалу, підготовка до модульної контрольної роботи за змістовним модулем Л2
<i>Практичний модуль ЗМ-П1. Пошук наукової інформації в інтернет джерелах</i>		
Тема 1. Визначення фахових українських журналів за спеціальністю дисертації, пошук статей опублікованих в них.	Визначення тих наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися статті з результатами наукових досліджень здобувача, а також пошук статей інших авторів за тематикою дисертації у фахових виданнях України.	Виконання індивідуального практичного завдання із використанням ресурсів інтернет, обговорення.
Тема 2. Отримання повної інформації про зарубіжні періодичні наукові видання, їх рейтингу, країн видання	Отримання інформації про журнал, з якою аспіранту потрібно ознайомитись для прийняття рішення про публікацію в ньому своїх наукових результатів.	Виконання індивідуального практичного завдання із використанням ресурсів інтернет, обговорення.
Тема 3. Створення та налаштування особистих профілів в системах Google Scholar (Google Академія), ResearchGate, Publons	Створення та правильне налаштування особистих профілів в системах Google Scholar (Google Академія), ResearchGate, Publons» аспірантами своїх особистих кабінетів для отримання і надання актуальної інформації у відповідності до встановлених системами правил.	Виконання індивідуального практичного завдання із використанням ресурсів інтернет, обговорення.
Тема 4. Пошук	Ознайомлення з інформаційними ресурсами	Виконання

журналів і статей за напрямом дисертації в наукометричних базах даних Scopus, Web of Science та ін.	наукометричних баз даних Scopus, Web of Science та інших і правилами їх використання.	індивідуального практичного завдання із використанням ресурсів інтернет, обговорення.
Тема 5. Оформлення бібліографічних посилань у відповідності з ДСТУ 8302-2015	Ознайомлення з правилами і визначення відмінностей створення бібліографічних посилань на публікації різних видів.	Виконання індивідуального практичного завдання із використанням ресурсів інтернет, обговорення.
Практичний модуль ЗМ-П2. Створення запиту на фінансування наукових досліджень		
Тема 6. Складання запиту для фінансування наукових досліджень за темою дисертації за формою МОН України	Формулювання проблематики дослідження, мети, основних завдань та їх актуальності, підходу, методів, засобів та особливостей дослідження, визначення очікуваних результатів виконання дослідження та його наукової новизни, практичної цінності для економіки та суспільства; фінансове обґрунтування витрат; визначення етапів виконання проекту (планування дослідження).	Виконання індивідуального практичного завдання з використанням знань отриманих на лекціях та при виконанні практичних робіт. Обговорення.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України про «Вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#n539>
3. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
4. Вимоги до статей. URL: <http://uhmj.org.ua/index.php/journal/about/submissions>
5. Дей М.О. Управління науковими проектами: особливості написання успішної заявки на грант. Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. Вип. 1 (3) 2016. С. 212-215
6. Димченко О.В., Єсіна В.О., Матвєєва Н.М., Ольховська М.А. Написання грантової заявки: помилки та рекомендації. *Комунальне господарство міст*, 2016, вип. 131. С 9-21
7. ДСТУ 3973-2000. Правила виконання науково-дослідних робіт. Загальні положення. Київ : Держстандарт України, 2001. 20 с.
8. ДСТУ 3008-2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 26 с.
9. ДСТУ 8302-2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
10. Семків В.О., Шандра Р.С. Інтелектуальна власність : підручник для студентів неюридичних факультетів. Львів: Галицький друкар, 2015. 280 с.

11. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
12. Кульчицький І.І. Рекомендації з підготовки проектних пропозицій на конкурси програми Горизонт Європа/ Агенція Європейських інновацій. 2021. 11 с.
13. Поліщук Ю., Топалова Л. Організація і проведення науково-дослідних робіт. СОУ НАН 73.1-001:2011, Київ: НАН України, 2011, 28 с.
14. Правові, фінансові та управлінські аспекти участі в проектах Програми «Горизонт 2020»: інформаційні матеріали / С. І. Сидоренко, С. М. Шукаєв, М. О. Зеленська та ін.. К.: НТУУ «КПІ», 2015. 52 с.
15. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
16. Тимчасове положення про заходи щодо недопущення академічного плагіату в ОДЕКУ URL: <http://odeku.edu.ua/osvita/polozhennya/>
17. Тихонкова І. Можливості платформи Web of Science для якісних наукових досліджень та навчання. Clarivate Analytics, 2018. 90 с.
18. Тучковенко Ю.С. Управління науковими проектами: Презентації лекцій. Одеса, 2017.
19. Scopus. Краткое руководство. Elsevier B.V. , 2017. 12 с. URL: <http://elsevierscience.ru/products/scopus/>
20. Управління проектами: процеси планування проектних дій : підручник / І. В. Чумаченко, В. В. Морозов, Н. В. Доценко, А. М. Чередниченко. К.: КРОК, 2014. 673 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Наукова бібліотека Одеського національного університету URL: <http://lib.onu.edu.ua>
Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського. URL <http://www.nbu.gov.ua/portal>
Репозитарій ОДЕКУ www.eprints.library.odeku.edu.ua

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – залік.

Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL : https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або семінарському занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача).

Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.